

Nepřiměřené sousto – setkání s kobrou monoklovou

Potěšení ze setkání s kobrou v přírodě mívá většinou jen zanícený herpetolog nebo vášnivý přírodovědec. Tito hadi z čeledi korálovcovití (Elapidae) disponují velkým množstvím vysoce účinného neurotoxického jedu, takže by to mohla být i naše poslední zkušenost s představitelem hadí říše. Naštěstí mé pozorování kobry monoklové (*Naja kaouthia*) v thajské přírodě dopadlo dobře a bylo i poměrně zajímavé. Proto bych se o něm několika řádky rád zmínil.

Když jsem se 26. února 2016 zhruba hodinu po poledni vracel od vstupní brány národního parku Khao Sok v jižní Thajsku pustou ulicí do bungalovu, pohled mi zabloudil k malému jezírku (asi 20 × 30 m) porostlému lekníny a lotosy. Na vzdálenějším konci zemníku, stíněném palmami olejnými, jsem zahlédl pohyb. Zdálo se

mi, že je tam želva. Potichu jsem se přiblížil nad inkriminované místo a zjistil, že jde o velkého a mohutného hada. Nějakých 4–5 m ode mne byla něco přes 2 m dlouhá kobra, tlustá jako má paže v zápěstí. Naštěstí jsem stál na vyvýšeném kolmém svahu, proto jsem potichu vyndal fotoaparát a přes okolní porost jsem se snažil

hada zvětšit. Samozřejmě mne také zajímalo, co dělá na břehu jezírka, kde se neustále vrtěl a něčím cloumal. Přes optiku aparátu jsem zjistil, že se pokouší zakousnout do stažené kůže velké ryby a snaží se zbytky kadáveru, který zde zřejmě vyhodili lidé, odtáhnout do úkrytu. Had se opakovaně zakousl do kůže a masité části mršiny, jak je vidět i na snímcích, velikost ryby lze odhadnout na 50 cm. Pozorování a fotografování trvalo určitě alespoň 10 minut. I když jsem nepůsobil žádný hluk ani otřesy, najednou se had přestal zajímat o nepřiměřeně velké sousto, které neměl šanci pozřít, a odplazil se do úkrytu ve spleti kořenů. Předpokládám, že zaregistroval odlesk objektivu fotoaparátu.

Podle jednobarevného hnědého zbarvení i značné velikosti jsem se domníval, že mohlo jít o kobru královskou (*Ophiophagus hannah*), která se vyskytuje v jižní a jihovýchodní Asii, dorůstá délky až 4–5 m a specializuje se na konzumaci jiných hadů. Po zpracování fotografií mne ale přítel a dobrý znalec thajské herpetofauny Daniel Jablonski vyvedl z omylu. Hada určil jako kobru monoklovou, obývající rovněž část jižní a jihovýchodní Asie a dosahující celkové délky 1,3–1,5 m, výjimečně až 2,3 m. Tento exemplář pouze neměl na kápi charakteristickou skvrnu ve tvaru oka nebo monoklu. Správná determinace zároveň vysvětlila, proč se tento jedinec usídlil u jezírka. Jde totiž o druh vyhledávající vlhká stanoviště, kde loví obratlovce vázané na vodu, např. ryby, žáby a hlodavce. Protože bylo období sucha a nabídka potravy v okolí nebyla zřejmě vysoká, snažila se kobra živit na odhozeném vyfiletovaném zbytku ryby. Lze usuzovat, že šlo o blíže neurčenou sumcovitou rybu podle robustní lebky (asi 15 cm dlouhé) a kůže bez šupin.

Kobra monoklová je povahou klidný had, který se člověku raději vyhne, než aby zbytečně použil jed, jenž dokáže i „plivat“ (vystříknout do vzdálenosti více než 2 m do očí nepřítele). Činí tak ale jen zřídka.

1 Ne každý jedinec kobry monoklové (*Naja kaouthia*) musí mít na krku typickou kresbu.

2 a 3 Kadáver zbytků člověkem ulovené ryby lákal kobru vůní, proto do něj opakovaně kousala a cloumala s ním, ve snaze odtáhnout „kořist“ do úkrytu. Snímky: J. Májsky

